

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาระดับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ โรงเรียนสุอารีวิทยา ข้อมูลที่นำมาศึกษานั้น ผู้วิจัยได้มาจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 36 ชุด และนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ทำการรวบรวมและประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS / PC และทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ โรงเรียนสุอารีวิทยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารงานของผู้บริหาร ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ โรงเรียนสุอารีวิทยา จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการวิจัย ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ โรงเรียนสุอารีวิทยา
2. ผลการวิจัย สามารถนำไปเป็นแนวทางในการเลือกปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมต่อการสร้างความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
3. ผลการวิจัย สามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์การ สำหรับองค์การอื่นได้

4. ผลการวิจัย ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ และสามารถที่จะนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุง พัฒนา และบริหารและการจัดการที่ดีในอนาคต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การ

5. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ในด้านการวางแผนอัตรากำลังบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การตอบสนองความต้องการของบุคลากร การบริหารแรงงานสัมพันธ์

6. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการองค์การต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

1. ครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา เพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ แตกต่างกัน

2. ครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา อายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ แตกต่างกัน

3. ครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา สถานภาพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ แตกต่างกัน

4. ครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ แตกต่างกัน

5. ครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ แตกต่างกัน

6. ครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา ซึ่งปัจจุบันยังคงปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 36 คน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีลักษณะเป็นแบบมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) มีคำถามจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามในการใช้วัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ โรงเรียนสุอารีวิทยา มีคำถามจำนวน 31 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดระดับของคะแนนไว้ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

- ขออนุญาตผู้บริหารในการขอทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
- ประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียนสุอารีวิทยา ในการรับและส่งแบบสอบถามไปยังครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา
- ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ทำการตอบคำถามเรียบร้อยแล้ว

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ทำการรวบรวมได้นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ทำการจัดระเบียบข้อมูล และลงรหัส
- นำข้อมูลที่รวบรวมได้ ไปทำการคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC
- ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- ประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ การทดสอบที (t test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และหากพบที่มีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าครู และเจ้าหน้าที่ โรงเรียนสุอารีวิทยา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 94.4 โดยมีอายุ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.2 มีตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 91.7 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.3

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูและเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุอารีวิทยา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดการองค์การมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และพบว่าด้านที่เฉลี่ยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการสื่อสาร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการบังคับบัญชา และด้านการจูงใจ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุอารีวิทยา จำแนกตามข้อมูลด้านประชากร สรุปได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่าความพึงพอใจของครูและเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่าระดับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 จำแนกตามสถานภาพ พบว่าความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านภาวะผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูและเจ้าหน้าที่ที่มีสถานภาพโสด และสถานภาพสมรส มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การมากกว่าครู และเจ้าหน้าที่ที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง

3.4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่าความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ระดับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ วิทยาลัย โรงเรียนสุารีวิทยา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดการองค์การและด้านการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบังคับบัญชา ด้านการตัดสินใจ ด้านการตัดสินใจ ด้านการวางแผน และด้านการจูงใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ ศรีกาพสินธุ์ (2523) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไว้ว่า การบริหารงานใด ๆ ก็ตาม ผู้บริหารย่อมที่จะมีจุดหมายปลายทางคือการทำงานของหน่วยงานนั้นได้รับความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งหวังให้สมาชิกผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับการบริหารด้านการจัดการองค์การ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านจิตวิทยา

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารบริหารองค์การ วิทยาลัย โรงเรียนสุารีวิทยา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภรณ์ ศรีพหล (2519) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการเปรียบเทียบพบว่า ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ สากล จริยวิทยานันท์ (2520) ได้ศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่าตัวแปรต้นที่เป็นเพศนั้น มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ วิทยาลัย โรงเรียนสุารีวิทยา จำแนกตามอายุ พบว่าระดับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ วิทยาลัย โรงเรียนสุารีวิทยา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สากล จริยวิทยานันท์ (2520) ได้ศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่าตัวแปรต้นที่เป็นอายุนั้น มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ วิทยาลัย โรงเรียนสุารีวิทยา จำแนกตามสถานภาพ พบว่าระดับต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ วิทยาลัย โรงเรียนสุารีวิทยา โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น

ด้านภาวะผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สากล จริย-
วิทยานันท์ (2520) ได้ศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่าตัว
แปรต้นที่เป็นอายุนั้น มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ โสภิตา เพ็ญทอง (2545)
พบว่าปัจจัยจูงใจที่รักษาสุขลักษณะจิตมีผลต่อการปฏิบัติงานมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านชีวิต
ส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านนโยบายการบริหาร
ด้านตำแหน่งงาน ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ด้านการบังคับบัญชา

5. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร
องค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าระดับความพึงพอใจ
ของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา
โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบังคับ
บัญชา ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารีณี โตรุณ
(2544) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในการทำงาน แรงจูงใจในการทำงาน ความ
พึงพอใจในการทำงาน และพฤติกรรมการทำงานของหัวหน้างานในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้างานมีค่านิยมในการทำงาน แรงจูงใจในการ
ทำงาน และพฤติกรรมในการทำงานอยู่ในระดับสูง

6. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร
องค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่าระดับความพึงพอใจของ
ครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา โดย
ภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
สาริณี โตรุณ (2544) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในการทำงาน แรงจูงใจใน
การทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน และพฤติกรรมการทำงานของหัวหน้างานในกลุ่มธุรกิจ
อุตสาหกรรมสิ่งทอในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้างานมีค่านิยมในการทำงาน
แรงจูงใจในการทำงาน และพฤติกรรมในการทำงานอยู่ในระดับสูง

7. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร
องค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าระดับความพึง
พอใจในการปฏิบัติงานของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ
กรณีศึกษา โรงเรียนสุารีวิทยา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภรณ์ ศรีพหล (2519) ที่ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึง
พอใจในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างระหว่างองค์ประกอบของปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยการจำแนกตามรายได้ของอาจารย์ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัย ระดับความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การ กรณีศึกษา โรงเรียนสุอารีวิทยา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จึงน่าจะเป็นข้อมูลที่ทางฝ่ายบริหารควรที่จะให้ความสนใจและพิจารณาในการปรับปรุง ศึกษาข้อเด่น ข้อด้อยในแต่ละด้าน และพยายามที่จะยกระดับความพึงพอใจในด้านที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางให้ดีขึ้น โดยการทำการปรับปรุง ให้ความสำคัญเอาใจใส่ ตลอดจนการให้ความสนใจพัฒนาในแต่ละด้านอย่างจริงจัง เนื่องจากหากพนักงานมีความพึงพอใจในการบริหารงานมีมากขึ้นในแต่ละด้าน ก็ย่อมส่งผลดีต่อองค์การในด้านต่าง ๆ ทำให้การปฏิบัติงานของพนักงานเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งทำให้องค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์การตั้งไว้ ด้วยการให้ความร่วมมือจากพนักงานอย่างเต็มใจและเต็มกำลังความรู้ความสามารถสามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านภาวะผู้นำ ผู้บังคับบัญชาควรให้ความสนใจและดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างทั่วถึง เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านปฏิบัติหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ มีผลงาน ก็ควรจะมีการชมเชย ให้รางวัลและยกย่องเพื่อเป็นความภาคภูมิใจของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการให้กำลังใจ เป็นที่ปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานผิดพลาด ล้มเหลว หรือพบกับปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้บุคลากรในองค์การมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2. ด้านการบังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาควรปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม โดยเฉพาะการพิจารณาความดีความชอบ การพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การพิจารณาปรับอัตราค่าจ้าง-เงินเดือน ต้องกระทำและพิจารณาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และสามารถอธิบายต่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้ เมื่อมีคำถาม หรือมีความรู้สึกละแ้วไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเรื่องดังกล่าว รวมถึงการทำความเข้าใจ อธิบาย และให้พวกเขาได้รับทราบถึงเงื่อนไขและกติกากในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้อย่างทั่วถึง เพื่อสร้างพื้นฐานความเข้าใจในเรื่องการพิจารณาความดีความชอบให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาก่อน ซึ่งจะส่งผลดีต่อตัวผู้บังคับบัญชาและองค์การ

3. ด้านการวางแผน เนื่องจากการวางแผนเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งทำให้เกิดสภาพอย่างหนึ่ง หรือหลายๆอย่างในอนาคตอันเป็นสิ่งที่ต้องการ และเป็นสิ่งที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นถ้าไม่มีการกระทำ ผู้บริหารควรมีกระบวนการจัดเตรียมแผนงานอย่างเป็นระบบ และกระบวนการ เพื่อสร้างความมั่นใจถึงทิศทางของอนาคตที่องค์กรจะก้าวไปให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือบุคลากรในองค์กรมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะสนับสนุน ร่วมมือ และปฏิบัติตามแผน และเมื่อมีแผนที่ดีแล้ว สิ่งที่น่าเป็นเพราะสภาพในอนาคตที่ผู้บริหารต้องเกี่ยวข้องนั้น ควรที่จะพิจารณาในเรื่องการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความถนัด ประสบการณ์ และความชำนาญของแต่ละคน เพราะเมื่อพนักงานได้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ความถนัด และประสบการณ์ของตนเองแล้ว ย่อมส่งผลขวัญและกำลังใจของพนักงาน เป็นผลทำให้ผลงานออกมาดี มีประสิทธิภาพ

การบริหารแบบมีส่วนร่วม ก็เป็นเรื่องที่ผู้บริหารควรนำมาพิจารณาปรับใช้อย่างเหมาะสมกับองค์กร การบริหารแบบมีส่วนร่วม นั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรในด้านต่างๆ เช่น ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน ระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร และระหว่างบุคลากรกับบุคลากรเอง, กระบวนการตัดสินใจสามารถที่จะรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้อย่างกว้างขวางและเกิดการยอมรับ, สามารถช่วยลดช่องว่างของระบบการสื่อสารภายในองค์กร และขจัดปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กรได้ นอกจากนี้แล้วยังเป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ด้วยเหตุผลที่วิวัฒนาการเปิดกว้างทางความคิด การระดมสมองเพื่อระดมความคิด ซึ่งท้ายสุดจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ดี

4. ด้านการจัดการองค์กร เป็นหน้าที่ประการที่สองของผู้บริหารองค์กรต้องปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ หลังจากมีการวางแผนที่ดีพอแล้ว ก็จะต้องมีการจัดการองค์กรเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรที่จะทำการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานหรือแนวทางการประเมินผลอย่างมีกฎเกณฑ์ และให้โอกาสกับพนักงานอย่างเท่าเทียมกันทุกคน เมื่อมีการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง โดยการพิจารณาจากคุณสมบัติของพนักงานในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น รวมถึงการที่ผู้บริหารสร้างโอกาสให้พนักงานได้มีโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของพนักงาน ตลอดจนให้การสนับสนุนให้พนักงานได้มีโอกาสแสดงความรู้และความสามารถอย่างเท่าเทียมกันด้วย ด้านการตัดสินใจผู้บริหารควรจำแนกการตัดสินใจตามประเภทและสถานการณ์ของเรื่องที่ต้องทำการตัดสินใจ ผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำเร็ว คิดเร็ว คิดก่อน ทำก่อน มิฉะนั้นจะช้ากว่าคู่แข่ง การคิดเร็ว ทำเร็ว นั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ดังนั้นผู้บริหารจึงเปรียบเสมือนผู้กำหนดชะตาชีวิตขององค์กรด้วยการตัดสินใจในทุกๆ เรื่องที่ตน

รับผิดชอบ ผู้บริหารควรให้โอกาสในการให้บุคลากรในองค์กรได้เสนอแนะความคิดเห็น รับฟังปัญหา หรือการนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา และลองนำมาพิจารณาตัดสินใจ นอกจากนี้จะทำให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้สึกที่ตนเองก็มีความสำคัญในสายตาผู้บริหารแล้ว ยังทำให้เกิดความรักและภักดีต่อองค์กรและผู้บริหารอีกด้วย เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร หรือก็เปรียบเสมือนเจ้าของคนหนึ่งขององค์กรนั่นเอง

5. ด้านการจูงใจ ผู้บริหารควรให้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำงาน หรือกิจกรรมร่วมกันเป็นทีม มีการร่วมสังสรรค์ ทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน หัวหน้างานกับพนักงาน และพนักงานกับพนักงาน เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดความใกล้ชิด สนับสนุน ค้ำคูณ และเพิ่มความรู้จักกันให้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาความขัดแย้งลงไปได้ และเสริมสร้างความรักความสามัคคีเพิ่มขึ้นในองค์กร นอกจากนี้การจูงใจด้วยผลประโยชน์ตอบแทนที่ ทำให้บุคลากรขององค์กรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ก็ควรพิจารณา เพราะจะทำให้บุคลากรในองค์กรมีขวัญและกำลังใจในการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

6. ด้านการสื่อสาร ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมการพบปะเพื่อเรียนรู้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคลากรกับทีมผู้บริหาร นอกจากนี้จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นแล้ว ยังส่งผลทำให้ผู้บริหารมีโอกาสได้รับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตลอดจนทัศนคติของบุคลากรในองค์กรด้วย เพราะข้อมูลเหล่านั้นเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญในการนำมาพิจารณาปรับปรุง ทบทวนแก้ไข และเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้เจริญรุ่งเรือง และประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

1. ควรมีการทำกรวิจัย ประเมินผล หรือติดตามผลความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี เพื่อเข้าใจและทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการนำมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึงเป็นการยกระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์กร กับโรงเรียนซึ่งมีลักษณะด้านต่าง ๆ ใกล้เคียง หรือเป็นมาตรฐานเดียวกัน กับ โรงเรียนสุารีวิทยา เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตว่ามีระดับสูงหรือต่ำเพียงใด มีด้านใดที่เหมือน และด้านใดที่แตกต่าง ซึ่งจะเป็แนวทางในการกำหนดวิธีการในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในอนาคตให้ดียิ่งขึ้นร่วมกัน

3. ควรมีการศึกษาระดับความพึงพอใจในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา